

KAIROS

Beleving van Tijd door Sylvia de Boer

Haar schilderijen behoren tot een zeldzame tak van schilderkunst die soms als 'lyrisch abstract' wordt aangeduid. Schilderkunst als muziek voor het oog. Kandinsky kwam er een heel eind mee, maar liet de voorstelling zelden helemaal los, en wist ook niet zijn beoogde grammatica van kleur en lijn en compositie algemene ingang te doen vinden. Geen wonder: zo'n universele grammatica is er niet. We reageren allemaal op een andere manier op puur visuele prikkels. Logisch: die prikkels zijn een wat toevallige bijkomstigheid van de stoffelijke wereld waarin we leven. Dat de lucht blauw is, en grasgroen, maar snotgroenig en bloedrood, dat is maar zo. Dat is zo om andere dan esthetische redenen.

Sylvia de Boer is geen prater. Ze is des te meer schilder. Toch roepen haar schilderijen bij mij nieuwsgierige vragen op. Als die eenmaal beantwoord zijn, blijkt het werk onveranderd: het gloeit en schittert nog steeds, zoals boombast en korstmossen doen, zwijgend, zonder woorden. Gelukkig kunnen wij er wel over praten.

Toch heb ik altijd gedacht dat schilderkunst als muziek zou moeten kunnen werken, zonder tussenkomst van een herkenbaar motief. Daarom ben ik hier, omdat Sylvia's werken doorwrocht in elkaar zitten, krachtig uit de verf gebeiteld zijn, en glanzen met alles wat erin aan de oppervlakte komt. Hier klinkt een stille muziek.

Als ik vraag of haar werk iets uitdrukt of tot de decoratieve kunsten gerekend moet worden, aarzelt ze. "Dat was een vies woord op de academie." Dat weet ik, maar ik heb liever een bescheiden waarheid dan een hoogdravende pretentie of vage spiritualiteit. "Het versiert de kamers van de mensen

die het kopen, dus in die zin is het decoratief", geeft ze toe. Als ze me over haar werkwijze vertelt wordt het duidelijk dat hier meer in het spel is dan weefsels van kleur. De tijd, wat in de tijd achterblijft en verdwijnt, en wat in het heden toch nog aan de oppervlakte te bespeuren valt, dat blijkt iets van de kern te raken.

Zoals je direct ziet, werkt ze met woeste donkere vormen die door lichtere rijen streepjes bedekt worden, of opengelaten, maar in ieder geval tot rust gebracht. Het resultaat is uiterst subtiel en harmonisch.

Haar techniek is direct en spontaan, stoer, zou ik zeggen, en blijft ondergeschikt aan het kritisch-gevoelige oog. Waar anderen met penselen schilderen, werkt Sylvia de Boer graag met een beitel. Haar schilderijen zijn gedeeltelijk geschilderd, gedeeltelijk uitgehouwen.

Sylvia's belangrijkste associatie bij dit werk betreft haar werkwijze zelf. Veel van wat ze schildert, verdwijnt voorgoed onder de oppervlakte, bedekt door

"Ik gebruik mijn hersens wel, maar zo weinig mogelijk."

latere lagen, die op hun beurt hier en daar weer met geweld verwijderd worden, weggeschraapt of gekrast. Zo is het ook in het leven. Het meeste van alles wat er ooit was, wordt door de neerslag van al het eropvolgende voorgoed begraven. Dit gebeurt zowel om ons heen als in de herinnering. Zo hier en daar steekt iets onderliggends de kop op, en dat zie je in haar werken, waar bijvoorbeeld een donkergroen weefsel vanonder een ultramarijn of lila traliewerk naar voren komt.

Dit werk stelt niet iets voor, hoewel het wel veel opwekt. Ergens in het proces komt bij de kunstenaar een titel boven: *Library of forgotten moments; The*

Underwater on a single breath, 120 x 120 cm

The night is for unfinished business, 140 x 100 cm

*memory is a sinkhole; I will not forget;
The night is for unfinished business;
Fabric to dust; Earth doesn't need us.*
Die titels hebben de grote merite niets toe te voegen aan het werk. Ze beschrijven het proces van aanslibbing en erosie. Zo blijft het werk puur, vrij van visuele associaties en intellectuele pretenties. Ter vergelijking: Helena Vieira da Silva, een andere relatief zuivere, abstracte schilderes met 'geweefde' patronen, laat zich inspireren door verschijnselen zoals interieurs, de metropool, de bibliotheek, waar haar titels ook op duiden. Haar werk is geabstraheerd; dat van Sylvia de Boer begint en eindigt als schilderij. Er komt geen abstractie aan te pas.

Een tentoonstelling om niet te missen: het werk belooft de aandacht ten volle, net als de kennismaking met de kunstenaar dat doet.

Michiel Schepers
beeldend kunstenaar

Hardenbergzaal
van 17 april t/m 9 mei